

Bestäm dig!

En bra valideringsfråga testar yrkeskunskaperna och enbart yrkeskunskaperna. Det ska räcka att kunna yrket för att klara av att svara på den. Det innebär att frågan ska vara lätt att förstå och att man inte ska behöva anstränga sig för att lista ut vad den som har skrivit frågan egentligen vill ha för svar.

Ett bra sätt att testa om en fråga är bra är att försöka svara på den själv. Om du känner dig osäker på vad du ska svara betyder det antagligen att frågan är luddigt formulerad.

Då är det nog ännu värre för den som har svenska som andraspråk, för om man inte kan språket perfekt brukar man tolka luddighet som ett tecken på att man själv har missuppfattat något. Det betyder att luddiga frågor lätt blir ojämlika.

Orsakerna till att en fråga inte är tydligt formulerad kan vara många, men ofta handlar det om att den som ställer frågan inte riktigt har bestämt sig för vad frågan ska vara. Man har inte till fullo tänkt igenom vilket svar man vill ha.

Ett vanligt fenomen är att man tycker att två ord betyder ungefär samma sak och inte riktigt har formulerat skillnaden för sig själv. Till exempel kanske man vill ställa en fråga om verksamhetens syfte eller mål. Eller kanske båda? Är det egentligen någon skillnad?

För att slippa fundera på den saken kanske man garderar sig och använder ett snedstreck. Det resulterar i valideringsfrågor som ser ut så här:

- Vad är verksamhetens syfte/mål?
- Hur underhåller man luftledningsnät/jordkabelnät?
- Vad har du för uppgift/ansvar kring arbetsmiljö?

Sådana här snedstreckfrågor kan göra att man som validand känner sig osäker på hur man ska svara på frågan. Det blir en onödig stressituation.

Det kan också vara svårt rent språkligt att svara på en fråga som innehåller ett snedstreck. Ska man tolka snedstrecket som "och" eller "eller"? Räcker det om man bara pratar om en av sakerna? Ska det vara ett svar som passar båda delar?

Du som skriver frågorna behöver bestämma dig vad du vill fråga. Vill du fråga om syfte eller mål, eller båda delarna? Vad är, enligt dig, skillnaden mellan de två? Är det tydligt för validanden vad som är skillnaden? Behöver du fråga om båda?

När du har tänkt över det vet du om du ska skriva båda eller bara den ena av de här frågorna:

Vad är företagets syfte? Vad är företagets mål?

Fundera först på vad begreppen innebär och vad som är ett bra svar och ställ frågan utifrån det.

Sammanfattning

- Luddiga frågor är onödigt svåra att svara på. Sådana frågor är extra svåra för andraspråkstalare.
- Använd inte snedstreck i frågorna.
- Fundera över dina ordval och bearbeta dina frågor utifrån vad som är ett bra svar genom att gå igenom och besvara dina egna frågor.